

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Cap. XIII. - An defectio porportionis sit causae querelarum in disparibus
amicitijs? [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

consensio virtutis sine vitio, non est
constantia amoris sine leuitate, non est
fructus quietis sine contentione.

Opp.

Negat in textu philosophus quod in amicitia voluptatis causa suscepta fiat querela: ergo male distinguitur.

Resp.

Negat respectu quodam (vt ostendimus) non simpliciter & absolute.

Opp.

Licet amicum reprehendere: ergo licet de illo querelam facere. Antecedens est philosophi & Ciceronis.

Resp.

Licet amicum errantem reducere, peccantem reprehendere, sed illud docendo, hoc monendo quidem sic vi oportet.

CAP. XIII.

An defectio porportionis sit causa querelarum in disparibus amicitijs?

An liceat patri abdicare filium?

Disparis amicitia querelis non vacant.

PERGIT philosophus in hoc capite de querelis quæ in disparibus amicitijs contingunt disputare, sagax

ci.

citerq; docet omnem contumeliam,
 omnem iniuriam, omnem contentionē
 & querelam in illis ab hac partem uerū cau-
 sà prouenire, quòd uterq; plus sibi tribui
 debere, quàm tribuatur, æquū esse cen-
 seatur Si namq; q̄ melior est sibi maiorem
 dignitatē, si qui inferior est sibi maiorem
 cōmoditatē deberi putet, quam datur,
 statim languescit amicitia, succedit que-
 rela. Est enim nihil tā germenū, nihil tā
 propriū amicitia, quàm equalitas & pro-
 portio; quæ si defecerit necesse est ut se-
 quatur contētio, quippe natura humana
 est impatiēs iniurię. Ut ergo sit amor sine
 odio, amicitia sine inuidia, animorū cō-
 spiratio in disparib. personis sine querela
 Si Cæsar sit, plus honoris? Si Ius sit plus
 utilitatis detur. Virtutis enim & beneficē-
 tię merces est gloria, inopię & indigētia
 præsidium quærit. Huc illud accedit quòd
 sint aliqua genera amicitiarū, in quibus
 tanta est excellentia dignitatis, tanta vis
 & magnitudo meritorū, ut quocūq; offi-
 cio & obseruatione adæquari satisq; re-
 munerari nō possit. Intelligit philosoph.
 in textu deum, regem, patrem, quis satis

reali me
 de mult
 est, sub
 non in
 quæ

Disparis a-
 micitia
 quomodo
 diuturna
 reddi pos-
 sint.

religiosè deum, quis satis officiosè regem, quis satis studiose patrem colit & veneratur? à Deo essentiam, à rege patriam, à genitore victum & existentiam habes, quæ profectò tanta & tam immensâ sunt beneficia, vt eisdem satis pro officio nunquam respondere possis. Si ergo patrem offendas impius, si regem scelertus, si Deum scelestus & facinorosus haberi debes. Hinc illud quod postremo loco agitur, nempe quod liceat patri ingratum & perniciosum filium abdicare, filio verò patrem abnegare omniq; subsidio destitutum relinquere non liceat. Pater potest ex hæredare filium, si sit ingratus, si sit contumax, si sit ad omne facinus & licentiam vitæ præceptus: Filius nō potest negare patrem, quia par ei pro vita, pro victu, pro cura & educatione referri non potest. Pater ergo morali iustitia non obstringitur filio; si sit perniciosus. Filius autem & morali & legali iure obligatur patri, quia fuit eius vitæ & educationis studiosus patronus. Idem hoc loco de officio in regem, idem de amore & pietate in deum rectè dici potest.

D i s t i n

Patri licet
filium ab-
dicare, filio
patrem non
licet.

Filius patri
magis ob-
strictus est
quam pater
filio.

Duplex est
proportioIus est tri-
plex.Doc-
trina se-
debet e-
suum me-Proportio
duplex.Abdi-
licet. A-

Distinctio prima questionis.

Duplex est proportio	{	Rei, quæ semper in disparibus amicitijs non seruatur, neq; seruari potest, vt patet in beneficijs principû & parentû.	In disparibus amicitijs proportio rationis & potest & debet seruari.
		Rationis, quæ semper seruari debet, cuius defectio est sola causa omnis querelæ ac contentionis.	

Distinctio secunda questionis.

Ius est triplex.	{	Naturale, & sic non licet patri abdicare filium, quoniam filius est semper pars & imago patris.	Quo iure liceat patri filium abdicare, quo non liceat.
		Legale, & sic tenetur pater providere filio, illumq; aliquando quamuis impium in possessionem vsumq; rerum substituere.	
		Morale, & sic ei licet abdicare, si in scelere furentius persistat, consilioque sanari non possit.	

Opp.

Docet philosophus quod proportio in quibusdã amicitijs seruari non possit: ergo defectio proportionis non debet esse causa querelæ. Antecedens patet, vbi docet filium non posse satisfacere deo, regi, patri.

Resp.

Proportio est duplex. Externa, quæ in his rependi non potest. Interna, quæ potest.

Opp.

Abdicare filium est contra naturam: ergo patri non licet. Antecedens probatur, quia abdicare filium est

Oo 5 sus

sui imaginem delere, & patrem sui veluti abscindere.

Resp.

Pater & filius non naturaliter sed moraliter hic intelliguntur. Est autem tam diu filius moralis, quam diu patri bene suadenti obtemperat, morumq; praecepta sequitur.

Opp.

Qui magis diligit, minus debet relinquere dilectum sed pater magis diligit, ut est concessum: ergo non debet filium relinquere.

Resp.

Hec omnia de amore naturali non de morali intelliguntur.

Opp.

Potest pater fieri impius in Deum: ergo licet filio aliquando abnegare patrem.

Resp.

Licet, si à Deo penitus desciuerit. Nam hoc non negat philosophus, cum omnes homines Deo & regi subijci debere pluribus vbiq; demonstrat.

Patrem, qui à deo penitus desciuit abnuere potest filius.

LAVS DEO.

LIBER